

APSTIPRINĀTS
Alūksnes Mākslas skolas

direktors Ojārs Vēliņš.....
(paraksts)

Alūksnē,
(datums)

(zīmoga vieta)

Mācību priekšmeta **Kompozīcija** programma

Mācību priekšmeta Kompozīcija apjoms ir 420 stundas. Kompozīcijas saturs nodrošina saikni starp visiem mācību priekšmetiem, lai audzēknis iegūtu pieredzi daudzveidīgi lietot iegūtās zināšanas un prasmes.

1. Mērķis – iegūt izpratni par kompozīciju kā radošas izpausmes nozīmīgu sastāvdaļu, prasmi to lietot daudzveidīgā radošā darbībā.

2. Uzdevumi

2.1. Mākslas uztvere -attīstīt audzēkņa uztveri, izzinot dabu, mākslu un kultūrvidi, izprast kompozīcijas stilistisko daudzveidību, tās nozīmi mākslas darbā;

2.2. Mākslas valoda - apgūt kompozīcijas principus un izteiksmes līdzekļus, iepazīt daudzveidīgus materiālus, tehnikas un tehnoloģijas;

2.3. Radošā un vērtējošā darbība - iegūt pieredzi izteikt tēlus, tēmas un idejas radošās kompozīcijās, analizēt radošā darba procesu un rezultātu.

3. Mācību priekšmeta noslēguma prasības

Satura daļas	Uzdevumi	Saturs	Noslēguma prasības
Mākslas uztvere	1) attīstīt audzēkņa uztveri, izzinot dabu, mākslu un kultūrvidi, izprast kompozīcijas stilistisko daudzveidību,	Dabas un kultūrvides daudzveidība.	Ir pieredze mērķtiecīgi vērot dabu un kultūrvidi – objektus un procesus kā daudzveidīgus ierosmes avotus. Ir pieredze saskatīt un vērtēt dabas un cilvēka radītu objektu atšķirības un kopsakarības. Ir pieredze vizuāli dokumentēt dabu un kultūrvidi - skicēt, fotografēt, tekstuāli aprakstīt.

	tās nozīmi mākslas darbā.	Mākslas daudzveidība.	Ir priekšstats par kompozīcijas nozīmi mākslā un kultūrvidē. Ir priekšstats par stilistiski vienotu kompozīciju, kas balstīta uz konkrēta laikmeta, mākslas virziena vai autora darbu izpēti.
Mākslas valoda	2) apgūt kompozīcijas pamatprincipus un izteiksmes līdzekļus, iepazīt daudzveidīgus materiālus, tehnikas un tehnoloģijas.	Kompozīcijas pamatprincipi un izteiksmes līdzekļi.	Ir priekšstats par kompozīciju kā dažādu izteiksmes līdzekļu sintēzi. Prot mērķtiecīgi lietot vizuālos izteiksmes līdzekļus – līniju, punktu, laukumu, krāsu. Prot mērķtiecīgi izmantot dažādus kompozīcijas pamatprincipus – ritmu, līdzsvaru, dinamiku, kontrastu, telpiskumu, proporcijas, dominanti, apjomu, veidojot kompozīciju plaknē un telpā.
		Materiāli un tehnikas.	Iepazītas daudzveidīgas tehnikas un paņēmieni. Prot strādāt ar dažādiem materiāliem, zina to īpašības.
Radošā un analītiskā darbība	3) apgūt pieredzi izteikt tēlus, tēmas un idejas radošā kompozīcijā, analizēt radošā darba procesu un rezultātu.	Radošā procesa daudzveidība.	Ir pieredze patstāvīgi īstenot savu ieceri kompozīcijā, izvēloties piemērotus izteiksmes līdzekļus, tehnikas un materiālus. Ir pieredze eksperimentēt, meklējot savu individuālu vizuālās izteiksmes veidu.
		Vērtēšana un analīze.	Prot izskaidrot savu radošo ieceri, īstenošanas procesu un rezultātu. Ir pieredze analizēt un vērtēt vizuālās mākslas darbu.

4. Mācību priekšmeta galvenās tēmas

Mācību priekšmeta Kompozīcija saturu veido 7 tēmas. Priekšmeta apguves īpatnība nosaka, ka tēmas tiek apgūtas, ik pēc noteikta laika tās atkārtojot. Tēmām atkārtojoties, pieaug to grūtības pakāpe. Mācību satura apguves secību veido pedagogs, mācību saturā iekļaujot visas tēmas, mācību nobeigumā nodrošinot Kompozīcija noslēguma prasību sasniegšanu visiem audzēkņiem.

4.1. Kompozīcijas jēdziens. Kompozīcijas jēdziens, likumsakarības dažādos mākslas veidos un kultūrvidē (vizuāli plastiskajā, lietišķajā mākslā, arhitektūrā, dizainā).

4.2. Vizuālās izteiksmes līdzekļi. Punkts. Līnija. Laukums. Krāsa. Forma. Tekstūra. Faktūra. Zīme. , u.c

4.3. Kompozīcijas principi. Ritms, līdzsvars, statika/dinamika, kontrasts, proporcijas, dominante, simetrija/asimetrija, vienotība, centrs, u.c. Kompozīcijas ievietojums laukumā.

4.4. Stilizācija un ornamenti. Dabas formu stilizācija.

4.5. Telpiska kompozīcija – virsmas struktūra, makets, asamblāža, instalācija, dekorācijas u.c.

4.6. Kompozīcijas stilistikas daudzveidība. Vēsturiskie stili. Mākslinieka/autora rokraksts, stilistika. Burtu (teksta) izmantošana un pieskaņošana.

4.7. Ideja. Tēls. Vēstījums. Prasme vizualizēt personiskas izjūtas –notikumus, emocijas, paradoksālo domāšanu, humora izjūtu.

5. Mācību satura apguves secība

5.1 Pirmajā mācību gadā (2.klase) - iepazīties ar vizuālās māksla pamatelementiem – līniju, laukumu, virsmu, formu, siluetu, zīmi. Mācīties krāsu jaukšanas iemaņas. Iepazīt kompozīciju (latīņu valodā compositio – sastādīšana, salikšana, salikums) kā mākslas darba uzbūves, struktūras atsevišķu lineāro un plastisko elementu izkārtojumu un savstarpējo sakarību kopumu. Mācīties izmantot piemērus no dabas un mākslas darbiem.

5.2. Otrajā mācību gadā (3.klase) – attīstīt prasmes mērķtiecīgi pielietot vizuālos elementus harmonisku un kontrastējošu kompozīciju radīšanā (ritms, kontrasts, akcents, līdzsvars, statika/ dinamika, u.t.t.). Pilnveidot zināšanas un prasmes krāsu mācības apgūvē, labāko mākslas darbu paraugu izmantošanā, sākt iepazīt dizaina jēdzienu un lomu ikdienā.

5.3. Trešajā mācību gadā (4.klase) - sniegt izpratni par stilizācijas pamatprincipiem un izmantot tos radošu kompozīciju veidošanā, dizaina pamatprincipu apgūvē. Personisko izjūtu un dabas noskaņu attēlošana, izmantojot vizuālās mākslas izteiksmes līdzekļus divu un trīs dimensiju darbos. Mākslas darbu izmantošana, interpretēšana radošas ieceres realizācijā.

5.4. Ceturtajā mācību gadā (5.klasē) – nostiprinot izpratni par kompozīcijas pamatelementu un pamatprincipu izmantošanu, radīt idejas dizaina priekšmetiem, to detaļām vai rotājumiem, izmantojot grafiskus, krāsu un formu pielietošanas paņēmienus un to vizuālo un emocionālo iedarbību uz skatītāju. Pilnveidot prasmes telpisku kompozīciju – maketu, instalāciju, dekorāciju u.c. objektu veidošanā. Attīstīt prasmes un stila izjūtu, iekļaujot radošā kompozīcijā arī tekstu.

5.5. Piektajā mācību gadā (6.klasē) - Pilnveidot prasmes telpas attēlošanā figurālās kompozīcijās, izmantojot krāsu un lineāro perspektīvi. Attīstīt izpratni par grafisku zīmi kā dizaina elementu, izpratni par stila vienotību. Apgūt pamatprasmes datorgrafikas programmās, apstrādājot skices. Pilnveidot prasmes izteiksmes līdzekļu un kompozīcijas paņēmieni izmantošanā, vizualizējot savas izjūtas un notikumus iztēles un asociatīvos darbos.

5.6. Sestajā mācību gadā (7.klasē) - Prast eksperimentēt ar vizuālajiem elementiem un to salikumiem (formas - vienkāršojot, deformējot, stilizējot; krāsas –variējot, niansējot). Prast izmantot dabas motīvus un labākos mākslas darbu paraugus savā radošajā darbā, tos analizējot, vērtējot un interpretējot. Pilnveidot prasmes strādājot grafiskajās datorprogrammās un savu radošo darbu prezentēšanā. Izkopt prasmi realizēt savu radošo ieceri no ideju skices līdz gatavam darbam, veicot vizuālās mākslas un dizaina uzdevumus izstrādājot skolas nobeiguma darbu, atbilstoši profesionālās ievirzes izglītības programmas nobeiguma prasībām un uzņemšanas eksāmenu prasībām mākslas profesionālās izglītības programmās.

Nr. p.k.	Tēmas secībā pa mācību gadiem un semestriem	Stundu skaits	Sasniedzamie rezultāti: zināšanas, prasmes, iemaņas
2.klase I semestris			
1.	Kompozīcijas jēdziens un likumsakarības mākslas veidos un kultūrvidē.	2	Iepazīt kompozīciju, kā mākslas darba uzbūves, elementu izkārtojumu un savstarpējo sakarību kopumu. Pārrunas un vingrinājumi, par kompozīcijas nozīmi mākslā, dažādu izteiksmes līdzekļu pielietojumu (līnija, laukums, krāsa).

2.	Līnija un siluets.	6	Attīstīt prasmes izmantot līniju un siluetu kā izteiksmes līdzekļus radošās kompozīcijās vai mākslas darbu interpretācijās (burtos, dekoratīvos ornamentos, ainavās, u.t.t.)
3.	Ritms kompozīcijā. (Klājošā, centrālā, joslu komp.)	8	legūt zināšanas un prasmes par vizuālu elementu un formu ritmu - elementu atkārtojumu, variēšanu, grupēšanas un savrupināšanas paņēmieniem un to pielietojumu dažādās kompozīcijās. Mācīties izmantot moduli.
4.	Mākslas darbs kā iedvesmas avots. Krāsas asociatīvā iedarbība.	6	legūt zināšanas un prasmes par krāsu asociatīvo un simbolisko nozīmi vizuālā tēla radīšanā, izmantot tās radošā darbā.
5.	Papīra plastika.	8	Apgūt moduļu un šablonu izmantošanas iespējas radošā darbībā.
2.klase II semestris			
6.	Virsmas un faktūra.	8	Apgūt faktūru izmantošanas iespējas radošās kompozīcijās.
7.	Simetrija un asimetrija.	12	Mācīties ieraudzīt dabā, mākslā un cilvēku radītā vidē simetrijas un asimetrijas piemērus, izmantot tos savos radošajos darbos.
8.	Asociatīva kompozīcijas.	8	Attīstīt prasmes radīt asociatīvas noskaņas vai tēlus mūzikas, dabas skaņu vai iztēles iespaidā.
9.	Papīra plastika.	12	Pilnveidot prasmes darbā ar papīra locījumiem un to moduļu pielietojumu.
3.klase I semestris			
1.	Krāsu harmonija un kontrasti. Akcents.	4	Veidot izpratni par krāsu harmoniju un kontrastiem, akcenta nozīmi kompozīcijā. Praktiski vingrinājumi.
2.	Krāsu nianšu daudzveidība dabā.	8	Dabas elementu koloristikas studijas, attīstot prasmes jaukt niansētus krāsu toņus.
3.	Statika un kustība.	8	Attīstīt prasmes par kompozīcijas elementupielietojumā, attēlojot kustību vai statiku radošos darbos.
4.	Figurāla kompozīcija. Izvietojums plānos, izmantojot grafiskus paņēmienus.	10	Radīt priekšstatu par lineāro perspektīvi, izvietojot dažāda lieluma figūru siluetus, ainavā vai iekštelpā, akcentējot telpas ilūziju ar grafiskiem izteiksmes līdzekļiem.
3.klase II semestris			
5.	Ierosmes avota izmantošana radošā darbā.	6	Attīstīt prasmes radošā kompozīcijā, kā ierosmes avotu izmantojot nosauktu jēdzienu, procesu, mākslinieku rokrakstu vai stila paņēmienus.

6.	Dabas formu stilizācija: • grafisks risinājums, • telpisks risinājums.	8	Mācīties apgūt prasmes dabas formu stilizāciju, grafiski un telpiski. Attīstīt dizaina domāšanu.
7.	Kompozīcija aplī.	8	Attīstīt prasme tēlu, simbolu vai zīmju iekļaušanu apļa formātā.
8.	Papīra plastika.	12	Grafiska moduļa izmantošana pielietojot atšķirīgus paņēmienus (locījumi, griezumi, u.t.t.)
4.klase I semestris			
1.	Augu valsts motīvu stilizācija. Pielietojums dizainā – plakāti, skatlogi.	20	Attīstīt prasmes stilizēt augu valsts motīvus un pielietot tos graiskajā vai formas dizainā.
2.	Papīra plastika.	8	Stilizēto augu motīvu griezumi/mežģīnes. Motīvu pielietojums dizainā.
3.	Dabas ainavu noskaņu kolorīts. Stilizācija.	8	Izmantojot ainavu fotogrāfijas, attīstīt prasmes stilizēt krāsu laukumus, līnijas un formas.
4.klase II semestris			
4.	Dzīvās dabas motīvu stilizācija.	12	Attīstīt prasmes stilizēt un vienkāršot. Piemēram – putni, kukaiņi, u.c.
5.	Papīra plastika /cilnis. Dizains.	12	Stilizētu dabas motīvu pielietojums dizainā.
6.	Figurāla kompozīcija ar noskaņu un akcentu.	8	Attīstīt prasmes iekļaut figūras ainavā, izmantojot grafiskus paņēmienus un krāsu akcentu.
7.	Papīra plastika.	8	Pilnveidot prasmes papīra plastikā, izmantojot vairākus krāsu toņus kā iedvesmas avotu izmantojot asociatīvu tēmu mūzikā, dejā, u.t.t.
5.klase I semestris			
1.	Dabas formu stilizācija. Silueti. Ritmi. Mākslas darbs, kā iedvesmas avots.	8	Pilnveidot prasmi stilizēt dabas formas, tās kārtot laukumos un ritmos, izmantojot siluetus un kārtojot tos ritmos, kā iedvesmas avotu izmantojot dabas noskaņas vai maksas darbus. (piemēram pēc A. Matissa kolāžu principiem radīt noskaņas par tēmām – dārzs, tukšnesis, mežs, u.u.t.)
2.	Teksts un laukums.	4	Nostiprināt prasmi izvietot tekstu laukumā (liels, mazs 5ormats). Šrifta izvēle, burtu kopēšana, izpildījums krāsas.
3.	Stilizēšana, kariķēšana. Ilustrācija.	10	Attīstīt prasmes stilizēt, kariķet tēlus no dažādiem skatu punktiem, pielietot tos ilustrāciju, komiksu radīšanu, saglabājot vienotu stilistiku.
4.	Daļa un veselais. Telpiska objekta/maketa radīšana izmantojot moduli.	8	Attīstīt prasmi veidot un tehniski atrisināt telpisku objektu/maketu, kas tiek veidots no viena veida moduļiem. Iepazīt šādus piemērus dizainā un arhitektūrā, fraktāļus dabā.

5.klase II semestris			
5.	Krāsas iedarbība un pielietojums noskaņas radīšanā.	8	Nostiprināt zināšanas un prasmes par krāsu vizuālo un emocionālo iedarbību (siltas–vēsas, gaišas–tumšas, spilgtas–klusinātas, prasmi ģenerēt idejas dizaina produktiem.
6.	Vienkāršais un sarežģītais. Punkts un līnija kā kompozīcijas elements.	10	Padziļināti pētīt kompozīcijas elementus. Prasme tos interpretēt mainot, kārtojot, atkārtojot utt. Pilnveidot prasmes no vienkāršiem elementiem veidot sarežģītas radošas kompozīcijas.
7.	Grafiskais dizains. Ietinamais papīrs vai preces iesaiņojums.	10	Attīstīt prasmes dizaina priekšmetu radīšanā.
8.	Papīra/kartona plastika.	12	Pilnveidot prasmes veidojot maketu vides objektam vai dizaina priekšmetam.
6.klase I semestris			
1.	Grafiskais dizains. Grafiskā zīme, kā ierosme 3d dizaina priekšmeta maketa radīšanā.	8 14	Grafiskas zīmēs radīšana, kā iedvesmas avotu izmantojot, piemēram- horoskopa zīmi. Izmantojot grafisko zīmi, radīt maketu dizaina priekšmetam.
2.	Ievērojamu mākslas darbu izmantošanas iespējas radošajos darbos.	8	Pilnveidot prasmes pētīt un izmantot ievērojamu mākslinieku darbus vai rokrakstus savās radošajās kompozīcijās.
6.klase II semestris			
3.	Dekoratīva kompozīcija, izmantojot ierosmes avotu, piemēram aero foto un tml.	12	Prasme pielietot kadrējumu (fotogrāfijās, reprodukcijās u.c.) dekoratīvas kompozīcijas veidošanā, palielināt un pārnest to. Prasme organizēt laukumus, formas, ritmus.
4.	Skiču projekts dizaina priekšmetam. Vārds/teksts kā vizuālā tēla radīšanas iedvesmas avots.	12	Pilnveidot prasmes izmantot kompozīcijas paņēmienus un izteiksmes līdzekļus, vizuālizējot tekstu (izteicienu, dzejas motīvu, u.t.t.) Prasme apvienot teksta laukumu ar kompozīciju.
5.	Figurāla kompozīcija- cilvēka figūra un proporcijas.	10	Tematiska figurāla kompozīcija, pielietojot iegūtās zināšanas telpas attēlošanā. Prasme risināt kompozīciju garfiski un krāsās.
6.	Radošs kompozīcija, izmantojot savu fotogrāfiju un jauktas tehnikas.	6	Pilnveidot prasmes kombinēt daudzveidīgas tehnikas, kā iedvesmas avotu izmantojot savu fotografēto materiālu.
7.klase I semestris			
1.	Eksperimenti ar vizuālajiem elementiem un to salikumiem, izmantojot konkrētu ierosmes avotu.	20	Izmantojot dabas motīvus vai mākslas darbu paraugus, tos analizējot, vērtējot un interpretējot, veidot sava radošā darba skices un realizēt iecerī, saglabājot izmantotā parauga stilistiku.
2.	Grafiskais un formas dizains.	10	Izmantojot dabas motīvu elementus, mācīties ģenerēt dizaina produktu idejas vizuāli uzskatāmā veidā.

7.klase II semestris			
3.	Skices un maketi noslēguma darbam.	8	Pilnveidot prasme radošo ideju vizualizcijā.
4.	Eksperimenti ar materiāliem un tehnikām.	8	Pilnveidot prasmes pielietot daudzveidīgas tehnikas un paņēmienus sava radošā darba tapšanas procesā
5.	Materiālu apkopošana sava radošā darba prezentēšanai.	4	Pilnveidot prasmes prezentēt savu radošā darba tapšanas gaitu PowerPoint vai līdzīgā programmā un mutiski.
6.	Skolas nobeiguma darba realizācija.	20	Mācēt realizēt savu radošo darbu no projekta līdz gatavam darbam atbilstoši mācību programmas noslēguma prasībām un uzņemšanas eksāmenu prasībām profesionālās izglītības programmās.

6. Mācību metodes un darba formas

Skolotājs dažādās situācijās no daudzveidīgā metožu klāsta izvēlas mācību metodes, kuras liekas vispiemērotākās konkrēto mācību mērķu sasniegšanai. Pēc darbības rakstura var izdalīt trīs atšķirīgas metožu grupas – norādošās, sokrātiskās un atklājuma metodes.

Norādošās metodes piemērotas, lai sniegtu audzēkņiem konkrētas zināšanas un prasmes ar mērķi pievienot jaunās zināšanas esošajām.

Praktiski norādošās metodes Kompozīcijā izmanto, uzsākot jaunu tēmu vai uzdevumu. Skolotāja stāstījums iepazīstina audzēkņus ar konkrēto uzdevumu priekšmeta kopainā, gaidāmo rezultātu, sniedz informāciju, informē par nepieciešamajiem vai vēlamajiem vingrinājumiem darba procesā, tehniskiem paņēmieniem un instrumentiem uzdevuma veikšanai. Pēc rezultāta sasniegšanas vēlreiz atkārtoto uzdevumu, akcente tā laikā iegūtās jaunās zināšanas.

Sokrātiskās metodes lieto, lai virzītu audzēkņus domāt patstāvīgi un kritiski - prasmes analizēt, vērtēt un izteikties attīstīšanu dialogā ar skolotāju un klases biedriem.

Praktiski sokrātiskās metodes Kompozīcijā izmanto, veicot dažādus mācību uzdevumus. Pedagoģa un audzēkņu sarunas palīdz saskatīt dabā un kultūrvīdē vizuālās vērtības, izprast kompozīcijas uzbūves likumsakarības, izziņāt izteiksmes veidus un izprast tehniskos paņēmienus. Mācību darbu tapšanas un izvērtēšanas procesā var izmantot jautājumu un atbilžu metodi: mērķtiecīgi jautājumi – dialogs var palīdzēt audzēkņim analizēt darba procesu, saskatīt iespējamās kļūmes tajā un izdarīt vērtējumu. Audzēkņa praktiskais darbs ir aktīvs process, kurā jautājumi un atbildes var būt gan formulētas vārdiski, gan risinātas darbībā – tie ir ideju pieraksti, eseja, recenzija, dabas un mākslas darbu studijas, kopēšana, avotu izpēte, materiālu atlase.

Atklājuma metodes pamatā ir audzēkņa radošās darbības daudzveidība - eksperimenti, improvizācija un izziņas azarts. Skolotājs organizē mācību procesu tā, lai tas būtu atvērts skolēnu patstāvīgiem atklājumiem, piemēram, atceļot ierobežojumus un mērķi izgatavot darbu, kura veidols ir konkrēts un paredzams.

Praktiski atklājuma metodes Kompozīcijā izmanto, audzēkņiem patstāvīgi izziņot jauno daudzveidīgos radošos mācību uzdevumos, kā arī mācoties no savas pieredzes. Atklājuma metodes ir eksperiments un praktiskais darbs ar atšķirīgiem, atklājumus ietverošiem nosacījumiem, darbojoties ar jauniem materiāliem, tehnikām, izvēloties dažādus izteiksmes veidus un formas.

Darba formas – Individuāls darbs. Grupu darbs. Apmeklējumi muzejā un izstāžu zālē, plenērā, ekskursijas, radošās darbnīcas, pieredzes apmaiņa.

7. Mācību sasniegumu vērtēšana

7.1. Vērtēšanas metodiskie paņēmieni :

- 1) Ievadvērtēšana notiek mācību procesa sākumā pirms konkrētas tēmas, uzdevuma vai mācību priekšmeta vai kursa apguves, nosakot audzēkņu apgūto zināšanas un prasmes, lai pieņemtu lēmumu par turpmāko mācību procesu.
- 2) Kārtējā vērtēšana nosaka audzēkņu sasniegumus, lai uzlabotu tos mācību procesa laikā, saskaņotu mācību procesa norisi, mācību mērķus un metodes, veicinātu audzēkņu pašnovērtēšanas prasmes un atbildību.
- 3) Noslēguma vērtēšana nosaka audzēkņu zināšanas, prasmes un attieksmes mācību uzdevuma, tēmas, temata vai loģiskas temata daļas, semestra, mācību gada noslēgumā.

Zināšanas un prasmes mācību priekšmetā Kompozīcija vērtē vērtē 10 skalā, kārtējā pārbaudē, kura nav iespējams novērtēt atbilstoši 10ballu skalai, pedagogs mācību sasniegumus var vērtēt ar "ieskaitīts" vai neieskaitīts.

7.2. Vērtēšanas kritēriji:

Apguves līmenis	Vērtējums ballēs	Vērtējuma atšifrējums
Augsts	10 – izcili	Zināšanas, prasmes un iemaņas pārsniedz mācību priekšmeta programmas prasības, liecina par spilgtu talantu, mākslinieciskumu.
	9 – teicami	Pilnā mērā apgūtas prasības, iegūta prasme patstāvīgi realizēt iemācīto, radoša pieeja.
Optimāls	8 – ļoti labi	Pilnā mērā apgūtas izglītības programmas prasības, taču reizēm trūkst prasmes patstāvīgi realizēt iemācīto, attīstīt to.
	7 – labi	Apgūtas izglītības programmas prasības, taču vienlaikus konstatējami atsevišķi nesvarīgi trūkumi zināšanās, iemaņās.
	6 – gandrīz labi	Apgūtas izglītības programmas prasības, taču atsevišķās nozīmīgās jomās zināšanas un iemaņas ir nepietiekami stabilas un pārliecinošas.
Vidējs	5 – viduvēji	Pamatvilcienos apgūtas izglītības programmas prasības, kaut arī konstatējama vairāku nozīmīgu zināšanu nepietiekama stabilitāte un rezultativitāte.
	4 – gandrīz viduvēji	Pamatvilcienos izglītības programmas prasības, tomēr konstatējama vairāku nozīmīgu zināšanu un iemaņu nepilnīga pārvaldīšana un ievērojami trūkumi tajās.
Zems	3 – vāji	Zināšanas, prasmes un iemaņas mācību priekšmetā ir apgūtas virspusēji, nav spēju tās praktiski izmantot.
	2 – ļoti vāji	Apgūtas atsevišķas zināšanas, prasmes un iemaņas, taču kopumā trūkst orientācijas un līmeņa tajās.
	1 – neapmierinoši	Nav izpratnes par priekšmeta būtību un iemaņu tajā.

Piezīme: Izglītojamā sasniegumus vērtē salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem, raksturojot mācību priekšmeta programmas vai tās daļas apguves līmeni.

Programmas autori:

/Rita Balane/

/Elita Salaka/

/Anita Vēliņa/